

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

614.8

Hely

Idő

"1930"

Személy

Szerző:

Osztolts Mihály

Cím:

A budai hegyvidék katasztrófája ötvenöt év előtt.

Forrás:

Magyarország

Bp.

1930. II. 26.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Közp. nyomt. XX. 22.

A budai hegyvidék katasztrófája ötvenöt év előtt

Irta: Osztolts Mihály

Sötét napja volt Budának s környékének 1875 június 26-án. Az előtte való napokban tikkadt nyári meleg nyomta el a szorgos budai lakosokat. Sok munkát adtak a hegyvidék lapályán elterülő szőlők és gyümölcsösök. E szombati nap délutánján különösen kibírhatalan volt az izzó nyári levegő. Hat óra felé felhők tornyosultak nyugat felől, amely irányból szoktak felvonulni a nyári esőfelhők Buda felett. A tikkadt lakosság s a hőség elől a hegyvidékbe menekült kirándulók is örömmel néztek a közelgő hűsítő eső elé. Hat órakor megeredt a nyári zápor, azonban a felhők nem akartak oszlani, mindinkább sötétültek. Az eső erősebben esett, majd jég kezdett esni s végül felhőszakadássá vált a zivatar. Ez az ítéletidő nem tartott tovább egy félóránál. De a félórás rövid vihar, sok százezer forintnyi kárt okozott. Negyvenkilenc halálos emberáldozatot követelt. Buda kis házaik közül különösen azok, amelyek lejtős helyeken épültek, 57 ház részben vagy egészben összedült.

A budai hegyvidéken még teremtek a zamatos bortermő szőlők. A szorgos budaiak közül harmincezen éltek szőlőművelésből. Ezekben a nagykiterjedésű szőlőkben nem

csak a tőkénlévő termés pusztult el, hanem sok helyen a hegyről lezuhogó ár a szőlőtöskéket kimosza a földből és lesodorta a völgybe.

A hegyekről leömlő víztömeg, mázsás sziklákat, kimosott fákat, csöszkunyhótetőt, kerítésrészeket sodort magával. Az Ördögárkot, amely a budai vizeket vezette le a Dunába, a vizsodorta sziklák eltorlaszolták, a viz lefolyása megakadt s az így áradó viz csak növelte a pusztítást.

A svábhegyi fogaskerekű és a Zugligetbe közlekedő lóvasutú sínpályáját a felhőszakadás hosszú napokra használhatatlanná tette. A fogaskerekű hidját is lerombolta a hegyről lezuduló ár.

A Naphegy, Gellérthegy és a Várból omló viz a Krisztinavárosban és a Tabánban rekedt meg, hol 3—4 lábnyi, alacsonyabb helyeken ölnyi magasan állott. A Vérmező háborgó tóhoz hasonlított.

A korabeli képeslapok szerkesztői a pusztulást ábrázoló képeket azzal a megjegyzéssel közölték le, hogy a rajzoló „ónja” nem tulzolt, mert a katasztrófa nagysága elképzelhetetlen.

Buda vidékén a szép terméssel kecsegtető szőlők és gyümölcsösök teljesen elpusztultak s nem lehetett elképzelni sem, hogy ott napokkal ezelőtt gondosan művelt terület volt.

Az egész budai részen a kár hivatalos felvételi adatok alapján 2.913.024 forintra rugott. Meg kell jegyezni, hogy e kárból

2,549.586 forintnyi összeg a „kültelket” vagyis a hegyvidéket sujtotta.

Közvagyonban, utban, csatornában, közművekben stb. okozott kár is meghaladja a 200.000 forintot. Azonban a károsultak felségélyezése sem váratott sokáig magára.

A felségélyezésre szánt összegek sorát az uralkodópár adománya nyitotta meg. A polgármesteri hivatalban különösen nagy összeg gyűlt össze, mely meghaladta a félszáz ezer forintot.

A napi- és hetilapok külön rovatot nyitottak a hozzájuk beérkezett, károsultak részére juttatandó adományok nyugtázására.

Tisza Kálmán belügyminiszter köriratot intézett a törvényhatóságokhoz, hogy indítsanak gyűjtést a budai károsultak javára.

A londoni „Daily News” nagy cikket írt a felhőszakadás pusztításáról, s a lord-mayor gyűjtést indított a károsultak javára. A Párizsban élő magyarok is megmozdultak honfitársaikat ért elemi csapás jótétevére.

Nemcsak az ország, de még a külföld is támogatására sietett a budai károsultaknak. A csendes Buda és még csendesebb gyönyörű hegyvidéke, sajnos, nagyon híressé vált ebben az évben.

Ez a katasztrófa a város figyelmét felhívta a budai hegyvidékre, s az elpusztult utak helyett a régieknél jobb utakat építettek a vidéken. A katasztrófa után kezdődött meg a budai villavidék rendszeres kiépítése és fejlesztése.